

рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна, яке карається від трьох до шести років позбавлення волі. Ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб або поєднані з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років. Також у цій статті вказано, що якщо вищевказані дії вчинені організованою групою або поєднані з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або такі, що спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки, караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років. З огляду на це, можна зробити висновок, що даний злочин за українським законодавством є тяжким, або особливо тяжким, залежно від кваліфікуючих ознак [4].

Отже, на сьогодні встановлено чіткі рекомендації, інструкції для запобігання такого виду злочинам; у якості убезпечувальної превентивної міри застосовується процедура здійснення контролю/огляду пасажирів та їх багажу перед безпосередньою посадкою у літак, та інші. Проте, ми вважаємо, що питання правового регулювання захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання у її діяльність залишається відкритим для подальших наукових пошуків.

Література

1. Миронець О.М., Ярошенко Т.С., Яценко А.В. Теоретико-правові аспекти актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 42-44.
2. Annex 17 to the Convention on International Civil Aviation with the title «Standards and Recommended Practices – Security – Safeguarding International Civil Aviation against Acts of Unlawful Interference». URL: http://dgca.gov.in/intradgca/intra/icao%20annexes/an17_cons.pdf (date of access: 21.01.2020).
3. Повітряний кодекс України: Закон України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.
4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.

УДК 347(043.2)

Новицька Н.Б., д.ю.н., с.н.с.,
Новицький А.М., д.ю.н., професор,
Університет ДФС України, м. Ірпінь, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА ТА КОМП'ЮТЕРНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується постійним зростанням впливу інформаційної сфери, до складу якої входить

інформація, інформаційні зв'язки, інформаційні системи, бази даних та правові норми які врегульовують інформаційні відносини. З цілковитою впевненістю ми можемо стверджувати, що вдало, правильно підібрана та вчасно поширена інформація є рушійною силою, яка визначає розвиток суспільства. Життя сучасної людини цілком залежить від інформації активним чи пасивним споживачем якої вона є. Інформація може бути як позитивна, так і такою, яка негативно впливає на свідомість людини і не завжди сама людина цей вплив може зрозуміти. Саме так відбувається маніпулювання свідомістю за допомогою інформації. Таким чином на перший план виходить проблема успішного протистояння людини негативному впливу інформації, формування інформаційної культури та її складових комп'ютерної та інформаційної грамотності.

Сьогодні є всі підстави говорити про формування нової інформаційної культури, яка повинна стати елементом загальної культури конкретної людини та людства в цілому. У зв'язку з цим інформаційну культуру в нових формах її передачі можна розуміти, як систему з наступних базових компонентів: загальна культура правил організації подання інформації; культура правил сприймання та користування інформацією; культура використання комп'ютерної техніки; культура правил суспільних відносин щодо використання інформаційних технологій, в тому числі мережі Інтернет; культура суспільних правовідносин з використанням нових інформаційних технологій [1]. Отже людини повинна оволодіти такими компетентностями як комп'ютерна та інформаційна грамотність, які є взаємодоповнюючими складовими інформаційної культури.

В. Оксман під комп'ютерною грамотністю розуміє знання принципів роботи і можливостей комп'ютера, а також вміння їх застосовувати безпосередньо у своїй діяльності [2].

Л.Л. Макаренко розглядає комп'ютерну грамотність як поліфункціональне утворення. Зміст комп'ютерної грамотності, на її думку являє собою систему знань і умінь, що обумовлюють достатній і необхідний рівень підготовленості людини до використання засобів сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності [3].

На нашу думку, комп'ютерна грамотність це практичні навички та вміння використовувати не тільки комп'ютерну техніку а і володіти навичками застосування різних програмних засобів, інформатизаційних послуг у повсякденному житті та професійній діяльності.

Ще однією компетентністю сучасної людини є інформаційна грамотність, під якою зокрема, О.М. Маркова розуміє сукупність знань, умінь та навичок, оволодіння якими дає змогу підготуватись до роботи з інформацією, в тому числі із застосуванням комп'ютера в практичній діяльності [4].

Значний внесок у доктринальне розуміння поняття «інформаційна грамотність» запропонувала Асоціація американських бібліотек, яка

тракувала це поняття як уміння людини знайти, оцінити і ефективно використати інформацію. Зокрема, в розроблених ними «Стандартах інформаційної грамотності» («Information Literacy Standards», 1998) було запропоновано п'ять основних стандартів, згідно яким освічена людина повинна мати, перш за все, уміння знаходити необхідну інформацію для професійної та повсякденної діяльності, користуватися цією інформацією, аналізувати, синтезувати, оцінювати як її, так і її джерела, використовуючи при цьому новітні інформаційні та комунікаційні технології [5].

На конференції експертів з інформаційної грамотності у Празі (the Prague Conference of Information Literacy Experts), що відбулася 20-23 вересня 2003 року, було вирішено організувати Міжнародний альянс з інформаційної грамотності (International Alliance for Information Literacy). Альянс визначає інформаційну грамотність як здатності розуміти, коли є необхідність в інформації, виявляти, знаходити, оцінювати та ефективно використовувати цю інформацію для розв'язання певних питань та проблем [6].

Різноманітність щодо розуміння підходів у визначенні понять інформаційна та комп'ютерна грамотність дає можливість говорити про різні якісні властивості зазначених понять, та різні підходи щодо наукового дослідження. Не можна однозначно критично оцінювати зазначені поняття чи повністю погоджуватись із ними із різних причин.

Очевидно необхідно говорити про пов'язаність їх в сучасному інформаційному суспільстві, але в той же час і зазначити їх відмінності на понятійному рівні.

Тому більш правильним буде говорити про комп'ютерну грамотність у сфері питань інформатизації суспільних відносин. Окрім того, дане поняття включає в себе не тільки питання технічного супроводження, застосування комп'ютерів, мереж, програмного забезпечення а й очевидно питання постійних удосконалень, покращень, оновлень програмного забезпечення тощо. Крім того, однією із сторін комп'ютерної грамотності та фактично комп'ютерної культури є формування толерантного відношення до понять дотримання правил інтелектуальної власності, а саме не прийнятність щодо використання піратських копій програмного забезпечення.

Інформаційна грамотність пов'язана із сферою обігу інформації, залежить від створення, накопичення, оприлюднення, використання інформації як соціального блага, соціального активу, соціального рушійного елементу. Предметом правого регулювання в даному випадку виступає саме інформація.

Тому оволодіння питаннями інформаційної та комп'ютерної грамотності стають пріоритетними в сучасному інформаційному суспільстві, а належне застосування їх у практичній діяльності та

повсякденному житті робить їх основними компетентностями сучасного спеціаліста, сучасного споживача інформаційних послуг тощо.

Відповідно, інформаційна та комп'ютерна грамотність це дві взаємодоповнюючих компетентності які необхідно сформувати у людини для успішного розвитку в сучасних умовах побудови інформаційного суспільства.

Література

1. Новицька Н.Б. Щодо визначення сутності поняття «інформаційна культура». Соціологія права. № 1-2. 2017. С. 54-59.
2. Оксман В. Компьютерная грамотность и профессиональная компетентность. Советская педагогика. № 3. 1990. С. 66-69.
3. Макаренко О.Л. Комп'ютерна грамотність: теорія та практика: монографія. Київ: Освіта України, 2008. 244 с.
4. Маркова О.М. Хмарні технології навчання: витоки. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. Том 46. № 2. С. 29-44.
5. Сайт Американської бібліотечної асоціації (The American Library Association[ALA]). URL: <http://www.ala.org/acrl/ilcomstan.html>.
6. Міжнародний альянс з інформаційної грамотності. URL: www.infolit.org/activities.html.

УДК 342.922(043.2)

Пивовар І.В., к.ю.н.,
Пивовар Ю.І., к.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОЧАТКУ ПЕРЕБІГУ СТРОКУ ЗВЕРНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ У ПЕНСІЙНИХ СПОРАХ З ВИНИ ВЛАДНОГО СУБ'ЄКТА

У найбільш вразливій в Україні соціальній сфері при вирішенні конфліктів між громадянами й владними суб'єктами пенсійного страхування не вирішеним, а тому проблемним й актуальним, залишається питання щодо визнання необмеженості строку щодо захисту громадянами своїх порушених пенсійних прав з вини органів Пенсійного фонду України, адже неправильне визначення судом початку такого строку звернення до суду може суттєво порушувати законні інтереси особи та її процесуальне право на доступ до правосуддя.

В адміністративному процесуальному законодавстві хоча й визначено загальний для усіх публічних спорів початок перебігу строку звернення до адміністративного суду (статтею 122 Кодексу адміністративного судочинства України [1]), водночас при вирішенні спорів у вказаній вище сфері необхідно враховувати й норми спеціального галузевого